

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

72. An igitur beneficia manualia potissimùm regularia sint pro libitu sine causa amovibilia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

rium haberet Prioratum; qui licet non sit Conventualis, est tamen curatus, & cura non exercetur per illum ipsum Priorem; sed per presbyterum secularem; in hoc namque casu presbyterum quidem illum amoveri non posse propter implicitam saltē institutionem auctorizabilem Episcopi; Priorem verò ex eo, quòd Prioratus ille jam non sit simplex administratio, debeantque tales Priores promoveri ad sacerdotium, & residere in Prioratibus, vel administrationibus; non autem in monasteriis, ut docet Jo. Andr. *in c. 2. de statu monach. n. 10.* adeoque si promotus ad sacerdotium intuitu, & ad titulum talis Prioratus inde mox moveatur ex voluntate Abbatis, reperiat se ordinatum, & non habere titulum. Quinimo ex eo solum, quòd jurisdictionem habeat, actu super illum ipsum Vicarium suum, Verum an hæ rationes sufficiant, dubito.

Quæres 70. Num detur beneficium etiam regulare neque electivum, neque curatum, saltem proprie inamovibile?

Respondeo affirmativè: Lott. *n. 113. & seq. & hunc dando casum, dum regularis ex collatione Prælati secularis fungentis vice Prælati regularis (ubi nimirum Ecclesia regularis esset Cathedralis, vel Cathedrali unita; tunc enim Episcopus est etiam loco Abbatis, juxta *c. causam. q. 9. de judiciis. & Abb. ibi n. 2. Anch. n. 4. Host. & alii apud Lott. n. 114.*) in dicta Ecclesia obtinet Canonatum vel dignitatem regularem, ab ea moveri non poterit; non à Prælati suis regularibus, quibus aliàs subjectus esset, ob solam promotionem de ipso factam ab Episcopo. *c. ne pro cuiuslibet. 16. q. 1. Felin. in cit. c. causam. n. 5.* Neque ab Episcopo, ut Abbate: non enim accepit illud ab eo, quòd tali; cum Episcopus secularis, cujus est Ecclesia aliqua Cathedralis regularis, dum confert in ea regulari alicui beneficium, censetur illud conferre ut Episcopus, non tanquam Abbas; adeoque sicut actum collationis non exercet, sicut Abbas; ita etiam eundem non exerceat in dictum regularem, ut obedientiarium suum, seu subjectum sibi quoad concernentia instituta regularia, quæ Episcopus talis peragit mediante personâ alicujus regularis; & hinc jam ab eo non sicut aliàs regularis à suo Prælato regulari pro libitu amoveri potest; sed solum sicut Clericus aliis secularis à suo Episcopo, non nisi ex causis urgentibus à jure expressis. Lott. *n. 117. & 118.* Secus tamen esset, ubi Episcopus quis conferret beneficium, ut Abbas obedientiarium suo; non enim tunc respectu talis beneficii solveretur jus obedientiæ quò minus amoveri posset. Lott. *n. 119.**

Quæres 71. Num patronus vel collator laicus (dum forte talis est ex privilegio) beneficiatum, cui amovibiliter contulit tale beneficium seculare, amovere possit auctoritate propria.

Respondeo negativè: Lamb. *de jurep. l. 2. p. 3. q. 1. a. 10. & 14. Vivian. tr. eod. p. 2. l. 12. c. 3. n. 13.* quos citat, & sequitur Card. de Luca *de benef. d. 80. n. 22. & seq.* ubi ait improbabile, ac à jure prorsus contradictorium esse, quòd laicis competere debeat jus propria auctoritate destituendi Capellanum, quem auctoritate suâ præcisè instituere, & deputare non poterant, non solum

ex regula generali, quòd unumquodque solvendum est cum eo vinculo, quo ligatum est; sed à fortiori, quia difficilius conceditur facultas destituendi, quàm instituendi: neque ab una alteram inferre liceat, ut etiam patet ex eo, quòd collator inferior possit conferre beneficium, vel in eo ad aliorum præsentationem instituere, & tamen non possit institutum seu provisum admittere ad ejusdem beneficii resignationem, quæ admittenda est per ordinarium vel alterum, penes quem est jurisdictio Ordinaria, vel quasi, ob quam nomine Ecclesiæ distractum facere possit. Proinde competit quidem tali collatori facultas amovendi hujusmodi Capellanum, utpote qui titulum prætere non potest, nec continuationem invito tali collatore; sed non nisi per viam, quæ deputatio seu institutio facta fuit, instando nimirum apud Ordinarium, aut alium legitimum superiorem, ut illum amoveat, ac ita illo amoto patronus iterum præsentare possit alium, vel collator rursus conferre alteri. Et tenent hæc à fortiori, ubi talis Capellanus esset curatus (fortè ex speciali aliqua conventiâ, vel privilegio, cum aliàs tales Capellani curati debeant esse perpetui) de quali loquitur de Luca, quem nimirum Societas aliqua laicalis (adeoque jam incapax tituli ac rectoriæ Ecclesiæ, ita ut penes eam residere non possit cura habitualis, seu Rectoria, uti aliàs contingit in Capitulis, monasteriis, aliisque corporibus, seu universitatibus Ecclesiasticis) cui gratiò concessa Ecclesiæ parochialis, aliàs conferrî solita in titulum, & habente rectorè proprium, sibi delegerat amovibiliter, instituendū tamen ab Ordinario. Nec obstant decisiones plures circumferri solitæ in una *Hispalensi juris amovendi Curatum*; siquidem agitur ibi de curato, quem sibi Episcopus tanquam Vicarium ad exercitium curæ constituerat in parochiali Ecclesiâ, annexâ Episcopatu, non solitâ conferri in titulum (uti sæpius in Hispania contingere, ait Card. de Luca. *n. 16.* ut Ecclesiæ parochiales distinctæ non sint; sed universa cura est penes Episcopum, omnesque parochiales annexæ sunt Episcopatu) hunc enim, cum ipse Episcopus sit, & maneat Rector talis Ecclesiæ, cui committæ oves pascendæ mediante ministro, pro libitu suo, & auctoritate propria amovere poterat, absque eo, quòd cura illa pateretur quid damni, aut ex oves ad momentum manerent sine pastore.

Quæstio 72. An igitur beneficia manualia, potissimum regularia, sint pro libitu, absque causa removibilia?

Respondeo primò: vel potius suppono, priusquam respondeam, non esse hic quæstionem de Capellaniis, similibusve officiis, quæ quidem manualitati seu liberæ amovitioni obnoxia sunt; rationem tamen beneficii non habent; quales sunt primò Clerici vel presbyteri, qui per administratores Ecclesiæ, vel etiam alias pias societates, & congregationes laicales sub annua vel menstrua mercede conducuntur, absque ulla Episcopi institutione pro missis celebrandis, aliisque peragendis concernentibus Ecclesiæ, vel oratorii dictarum congregationum cultum vel servitium: hos enim constat esse merè conductitios, adeoque ad nutum more famulorum amovibiles sine causâ, vel auctoritate superioris; quoties ipsius Ecclesiæ leges particulares aliter non disponunt. Card. de Luca. *de benef. d. 80. n. 12. & 17.* Secundò: qui

qui ab Episcopo, Capitulo, vel monasterio deputantur tanquam Vicarii ad exercitium curæ, vel servitium Ecclesiæ unitæ Capitulo, dignitati, vel etiam Episcoparui; nam & hi ut famuli conducti sunt ad nutum absque causâ amovibiles. de Luca. n. 16. Tertio: qui sine titulo aliquo collatio ad servitium Ecclesiæ per illum Rectorem, vel per Capitulum Cathedralis seu Collegiæ, aut per Congregationem Capellanorum quandam Capituli speciem constituentium assumuntur ex prærogativâ, & per quandam speciem necessitatis (sed quod naturales seu indigenæ admitti debeant ad Ecclesiæ talis servitium) ut supportatis aliquibus oneribus juxta statuta talis Ecclesiæ admittantur etiam ad participationem massæ communis; quamvis hi ob questum illud jus, & hunc quasi titulum resultantem à statuto, vel consuetudine talis Ecclesiæ ob nationalitatem removeri ita pro libitu nequeant. de Luca. n. 14. his suppositis

2. Respondeo secundo: posse talem beneficium sine causâ removeri validè, nec posse remotum contra removemtem conquiri, de Luca de benef. d. 97. num. 6. & 7. absolute dicens, posse ea possessoribus auferri per superiorem ad ejus arbitrium sine causâ, ideò que amotis negari remedia possessoria reintegranda, vel retinenda contra amovemtem. Idem absolute ait Corrad. pr. benefic. l. 1. c. 6. n. 270. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. num. 4. Sanch. l. 7. in Decal. c. 29. num. 111. Less. l. 2. c. 41. Garc. p. 1. c. 2. num. 87. Azor. to. 2. l. 3. c. 26. q. 2. n. 13. Suar. to. 4. de relig. l. 3. c. ultimo. n. 21. quos citat & sequitur Castrop. de benef. d. 1. p. 3. n. 3. beneficiarius enim non potest possidere tale beneficium, nisi pro tempore, quo non fuerit ab eo revocatum, quia solum pro eo tempore fuit concessum; ergo revocatione factâ non habet jus diutius illud possidendi, & hinc spoliatus sine causâ beneficio, nullo modo potest contradicere Prælati spoliantis, quia nullam in tali spoliatione patitur injuriam. Neque recurrere ad Superiorem, ut injustitiam repararet; sed ad summum, ut impediatur malitiosam revocationem. Innoc. in c. insinuante, & c. qui Clerici vel videntes. apud Castrop. n. 4. Porro intelligenda hæc, dum beneficium pleno jure subditur Prælati revocanti. Sanch. n. 118. Suar. n. 23.

3. Respondeo tertio: non posse talem sine causâ rationabili revocari licitè; tum quia generale est, quemlibet obligatum esse in suis actionibus habere finem honestum; tum quia variatio Rectorum solet esse Ecclesiæ damnosa, adeòque ut hujusmodi periculum honestetur, gravi causâ moveri debet Prælati ad amotionem. Castrop. n. 5. citans Rebuff. & Suar. supra. Neque plus, quam illicitum importare videntur textus illi clem. unic. de supp. negl. præl. & c. cum ad monasterium. de statu monach. ubi non permittitur simpliciter revocatio regularis à beneficio, sed modificatè, scilicet cum operuerit. Neque etiam verba illa Divi Gregor. relata in hac materia c. illa prepositorum. 67. q. 3. restringenda sub ratione potestatis est prepositorum: non enim sonant, ut ex iis, uti & ex iis textibus arguere videtur Lott. l. 1. q. 33. num. 31. & seq. quod ubi caret ratione, potestas illa amovendi suspendatur, quominus operetur validè; quin potius contrarium indicant, potestatem non restrictam manere potestatem. Porro eo ipso, quod revocatio procedat sine ratione, atque ita resolvitur in impetum censerit eam factam malitiosè, censet Lott. n. 32. citans Menoch. consil. 69. n. 34. & seq.

P. Leuren. Fori Benef. Pars I.

Questio 73. Quid si ergo Prælati, cui pleno jure subest manuale beneficium, promiserit se non revocaturum?

Respondeo: adhuc revocare illum posse validè, cum per hanc promissionem non mutetur natura beneficii, quæ est, ut pro voluntate conferentis removeri possit. Sanch. loc. cit. num. 125. pluribus id probans Gonz. loc. cit. §. 6. n. 4. apud Castrop. n. 9. neque etiam fieret in hoc casu revocatio illicitè, cum hæc promissio, utpote contraria naturæ talis beneficii, vires nullas habeat, non secus ac promissio non revocandi testamentum, vel precarium juxta. l. cum precario. ff. de precario. Sanch. Gonz. loc. cit. contra Navar. l. 3. consil. 20. de regular. Rodriq. to. 3. q. 29. a. 9. apud Castrop. n. 10. qui & ipse n. 11. consentit cum Sanch. si promissio facta non revocandi absolute, vel non revocandi, tamen causa honesta intercedat, quæ aliàs revocationem honestare posset. Quod idem est, & valet adhuc revocatio, etsi juramento firmata promissio; quia neque juramentum mutat naturam beneficii. Sanch. n. 128. Gonz. loc. cit. perjurus tamen erit Prælati in omnibus illis casibus, in quibus aliàs obligatus non esset revocationem facere, quia pro omnibus illis videtur jurasse, & consequenter ex juramento obligari non revocare. Castrop. num. 12.

Questio 74. Qua censeatur causa rationabilis removendi talem beneficiatum?

Respondeo: eam esse non tantum culpam aliquam beneficiarii, sed quamcumque utilitatem vel commoditatem Ecclesiæ vel religionis, si beneficiatus est religiosus; cum hæc remotio non sit poena, neque actus justitiæ vindicativæ; sed prudentis regiminis beneficii. Suar. loc. cit. apud Castrop.

Questio 75. An, & quando recurrente amovendo vel amoto ad superiorem Prælati removens pro impedienda amotione, vel impetranda cassatione factæ amotionis sui, teneatur manifestare & probare causam amotionis?

Respondeo: non videri teneri illam manifestare, multo que minus probare causam, cur eum amoveat vel amoverit; nequaquam autem debere castari factam ab eo remotionem, quamdiu non constat, nec præsumitur, illum agere, vel egisse malitiosè (qualiter etiam in dubio non præsumitur odium vel calumnia, sed probari debet, C. de Luca de benef. d. 97. n. 11.) ita sentire videtur Suar. cit. l. 3. c. 19. n. 20. & citans illum Castrop. quicumque in contrarium dicat Lott. n. 39. & seq. nimirum satis non esse, quod Collator, dum tale beneficium contulit eâ lege, ut sine causâ revocare non posset, affirmet in genere causam subesse (quod vult sufficere, si collatum beneficium sine eâ lege) sed debere etiam eam specificare, ut possit discuti, an rationabilis sit; & quidem, dum adest præsumptio malæ voluntatis, non sufficere fieri indaginem causæ summarie & extra judicialiter: videtur namque id esse contra naturam talis beneficii non posse illud revocare (intellige validè) sine causâ.

C

Questio